

Τεκμήρια - φωτιά από την 1 Ιανουαρίου 2014

"Τροχοπέδη" στις επενδύσεις κεφαλαίων για αγορά ακινήτων, ανέγερση οικοδομών, αγορά επιχειρήσεων, μετοχών, μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, για σύσταση επιχειρήσεων ή για συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου επιχειρήσεων αναμένεται να αποτελέσει η καθολική εφαρμογή του "πόθεν έσχες" από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Τα χρήματα που θα δαπανούν τα φυσικά πρόσωπα για ανέγερση οικοδομών, για αγορές ακινήτων, επιχειρήσεων, μετοχών, μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Δημοσίου, για σύσταση επιχειρήσεων ή για συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου επιχειρήσεων θα λαμβάνονται πλέον υπόψη από την εφορία για τον προσδιορισμό των εισοδημάτων τους. Ο έλεγχος, μάλιστα, θα γίνεται αυτομάτως, μέσω της φορολογικής δήλωσης.

Όλες αυτές οι «δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» θα προστίθενται στα ποσά των τεκμηρίων διαβίωσης για τις κατοικίες, τα ΙΧ αυτοκίνητα και τα σκάφη αναψυχής, που χρησιμοποιούν οι φορολογούμενοι. Το άθροισμα των «δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» και τεκμηρίων διαβίωσης θα προσδιορίζει το συνολικό ύψος του τεκμαρτού εισοδήματος που θα πρέπει να καλύπτει ο φορολογούμενος με βάση τα δηλωθέντα εισοδήματά του. Εφόσον τα δηλωθέντα εισοδήματα είναι χαμηλότερα από τα τεκμαρτά εισοδήματα ο φορολογούμενος θα καλείται να πληρώσει φόρο με βάση το τεκμαρτό και όχι το δηλωθέν εισόδημά του. Από το νέο έτος, καταργούνται οι εξαιρέσεις από τα τεκμήρια που ισχύουν σήμερα για τις δαπάνες απόκτησης ακινήτων, επιχειρήσεων, μετοχών, ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Δημοσίου, για τις δαπάνες σύστασης εταιρειών και συμμετοχής σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα από την 1η Ιανουαρίου 2014 θα θεωρούνται ως «τεκμήρια εισοδήματος», και τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για:

- Αγορές ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών. Οποιαδήποτε δαπάνη θα πραγματοποιεί ο φορολογούμενος για να αποκτήσει ακίνητο θα λαμβάνεται υπόψη ως τεκμήριο προσδιορισμού του εισοδήματός του. Ακόμη κι αν αγοράσει ένα σπίτι για να το χρησιμοποιήσει ως πρώτη κατοικία δεν θα έχει πλέον καμία απαλλαγή. Ολόκληρο το ποσό που θα καταβάλει για την αγορά του σπιτιού θα θεωρηθεί ως τεκμήριο εισοδήματος και για να μη φορολογηθεί με βάση το ποσό αυτό, θα πρέπει να δικαιολογήσει την προέλευσή του επικαλούμενος νομίμως αποκτηθέντα έσοδα και εισοδήματα που αποταμίευσε κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών, καθώς και τυχόν έσοδα και εισοδήματα που απέκτησε κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποίησης της δαπάνης. Τα ίδια θα ισχύουν και στην περίπτωση της ανέγερσης οικοδομής. Για να μην πληρώσει υπέρογκο φόρο με βάση τις δαπάνες αυτές, ο φορολογούμενος θα πρέπει να δικαιολογήσει την προέλευση των ποσών που διέθεσε για την ανέγερση της οικοδομής, επικαλούμενος τα πραγματικά και νομίμως κτηθέντα

έσοδα και εισοδήματά του. Τεκμήρια θα θεωρούνται επίσης και οι δαπάνες για αγορές οικοπέδων και για κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης.

- Αγορές επιχειρήσεων ή σύσταση ή αύξηση κεφαλαίου επιχειρήσεων (ατομικών, ομορρυθμών ή ετερορρυθμών εταιρειών, ανωνύμων εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών ή κοινωνιών ή κοινοπραξιών ή αστικών εταιρειών). Κάθε δαπάνη για αγορά ή για σύσταση επιχείρησης ή για συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου επιχείρησης θα θεωρείται «τεκμήριο» εισοδήματος και θα πρέπει να δικαιολογείται με βάση νομίμως αποκτηθέντα έσοδα και εισοδήματα.
- Αγορές εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς. Τα χρηματικά ποσά που θα διαθέτουν τα φυσικά πρόσωπα για αγορές μετοχών εισηγμένων ή μη στο Χρηματιστήριο, καθώς και για αγορές μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, ομολόγων και εντόκων γραμματίων του ελληνικού δημοσίου, θα λαμβάνονται επίσης υπόψη για τον προσδιορισμό των εισοδημάτων τους.
- Οι φορολογούμενοι για να αποφύγουν τη φορολόγησή τους με βάση τα ποσά αυτά θα πρέπει να τα δικαιολογήσουν στην εφορία με την προσκόμιση παραστατικών που θα αποδεικνύουν ότι τα συγκεκριμένα κεφάλαια προέρχονται από νόμιμες πηγές εισοδήματος ή από νομίμως κτηθέντα έσοδα. Σε κάθε περίπτωση, οι φορολογικές αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να ζητούν δικαιολογητικά που έχουν εκδοθεί ακόμη και πριν από 10 χρόνια προκειμένου να πειστούν ότι τα κεφάλαια που προορίζονται για τους παραπάνω σκοπούς σχηματίστηκαν από πολύχρονες αποταμιεύσεις.

Οι αλλαγές

Νέο τοπίο στη φορολογία των εισοδημάτων και των ακινήτων δημιουργείται από την 1η Ιανουαρίου 2014. Ενιαίος φόρος ιδιοκτησίας ακινήτων, φόρος υπεραξίας ακινήτων, αυτοτελής φορολόγηση για κάθε πηγή εισοδήματος, φόρος υπεραξίας μετοχών και αλλαγές στο μέτρο των αποδείξεων είναι μερικές από τις αλλαγές που θα επηρεάσουν τα εισοδήματα των πολιτών τον επόμενο χρόνο. Μεταξύ των αλλαγών που φέρνει το 2014 είναι οι εξής:

Οι φορο-ανατροπές του 2014

- «Πόθεν έσχες» για αγορά ακινήτων, ανέγερση οικοδομών, αγορά επιχειρήσεων, μετοχών, για σύσταση επιχειρήσεων ή για συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου επιχειρήσεων.
- Αποδείξεις: Μισθωτοί και συνταξιούχοι θα πρέπει να συγκεντρώσουν αποδείξεις που αντιστοιχούν στο 10% του εισοδήματός τους. Θα «μετράνε» από ορισμένους επαγγελματικούς κλάδους.
- Εισοδήματα από ενοίκια: Θα φορολογούνται με συντελεστή 11%-33%.
- Φόρος υπεραξίας ακινήτων 15%.
- Φόρος υπεραξίας μετοχών 15%.

- Ελεύθεροι επαγγελματίες: Φόρος από το πρώτο ευρώ με συντελεστές 26% - 33%
- Αγροτικά εισοδήματα: Φόρος από το πρώτο ευρώ με συντελεστή 13%.
- Αύξηση της φορολογίας των κερδών των Α.Ε. και των ΕΠΕ σε 26%, για τη χρήση του 2013.
- Μείωση φόρου στα μερίσματα στο 10%.
- Υποχρεωτική υποβολή συγκεντρωτικών καταστάσεων ανά μήνα.
- Επιβολή ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας σε όλα τα ακίνητα και συμπληρωματικού φόρου για ακίνητα αξίας άνω των 300.000 ευρώ.
- Μείωση φόρου μεταβίβασης στο 3%.

Φοροαπαλλαγές

Κατάργηση εκπτώσεων

Καταργούνται για τα εισοδήματα του 2014 οι εκπτώσεις φόρου (ισχύουν για τα φετινά εισοδήματα) που αφορούν δαπάνες σε:

- Δωρεές ασθενοφόρων, ιατρικών μηχανημάτων σε κρατικά και δημοτικά νοσοκομεία καθώς και τροφίμων στην τράπεζα τροφίμων.
- Το ποσό μέχρι 1.500 ευρώ της διατροφής που καταβάλλεται από τον έναν σύζυγο στον άλλο.

Φόρος μεταβίβασης ακινήτων

Μειώνεται στο 3%

Μειώνεται στο 3%. Σήμερα ανέρχεται στο 8% για αξία έως 20.000 ευρώ και 10% για υψηλότερης αξίας μεταβιβάσεις ακινήτων. Με τη μείωση το φορολογικό συντελεστή ελαφρύνονται φορολογικά οι αγοραπωλησίες ακινήτων. Για παράδειγμα, κατά την πώληση ακινήτου αντικειμενικής αξίας 100.000 ευρώ, ο φόρος μεταβίβασης - για τον αγοραστή- φτάνει σήμερα τα 9.600 ευρώ. Μετά τη μείωση ο φόρος θα περιοριστεί σε 3.000 ευρώ.

Φόρος υπεραξίας ακινήτων

Συντελεστής 15%

Όσοι πουλήσουν ακίνητο θα επιβαρυνθούν με φόρο υπεραξίας που υπολογίζεται με συντελεστή 15% επί της διαφοράς «τιμή πώλησης μείον τιμή αγοράς». Η τιμή πώλησης είναι αυτή που αναγράφει το συμβόλαιο. Η τιμή κτήσης είναι το τίμημα που αναγράφεται στο συμβόλαιο. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τίμημα, η αξία βάσει της οποίας προσδιορίστηκε ο φόρος μεταβίβασης ακινήτου. Αν η τιμή κτήσης δεν μπορεί να προσδιοριστεί θεωρείται ότι είναι μηδενική. Η υπεραξία μειώνεται ανάλογα με τα χρόνια διακράτησης του ακινήτου από 5% έως 39%.

Ελεύθεροι επαγγελματίες

Αφορολόγητο, τέλος

Οι φορολογούμενοι αυτοί, εξαιτίας των φορολογικών ανατροπών, θα κληθούν να πληρώσουν μεγάλα ποσά φόρου για τα φετινά εισοδήματα λόγω της κατάργησης του αφορολόγητου ορίου των 5.000 ευρώ, των φοροαπαλλαγών και της επιβολής φόρου 26% από το πρώτο ευρώ του ετησίου εισοδήματος. Εάν το εισόδημα υπερβαίνει τις 50.000 ευρώ, τότε το τμήμα του εισοδήματος

μέχρι το επίπεδο των 50.000 ευρώ θα φορολογείται με 26% και το τμήμα του εισοδήματος πάνω από το επίπεδο των 50.000 ευρώ θα φορολογείται με 33%.

Μισθωτοί - συνταξιούχοι

Περισσότεροι φόροι για... χαμηλότερα εισοδήματα

Αντιμέτωποι με πρόσθετους φόρους θα βρεθούν το 2014 εκατοντάδες χιλιάδες μισθωτοί και συνταξιούχοι με μεσαία εισοδήματα και οικογένειες με παιδιά. Μάλιστα οι φόροι εισοδήματος που θα κληθούν να πληρώσουν πολλοί μισθωτοί με παιδιά θα είναι μεγαλύτεροι ακόμη κι αν τα εισοδήματα που θα δηλώσουν για το 2013 είναι χαμηλότερα αυτών που δήλωσαν για το έτος 2012. Το ετήσιο εισόδημα των μισθωτών ? συνταξιούχων φορολογείται με κλίμακα τριών συντελεστών φόρου: 22% για τα πρώτα 25.000 ευρώ, 32% για τα επόμενα 17.000 ευρώ, από τις 25.001 έως τις 42.000 ευρώ, και 42% για το επιπλέον ποσό, πέραν των 42.000 ευρώ. Το ποσό φόρου που προκύπτει από την κλίμακα αυτή θα μειώνεται κατά 2.100 ευρώ, εφόσον το ετήσιο εισόδημα είναι μέχρι 21.000 ευρώ. Για εισοδήματα πάνω από 21.000 ευρώ, η έκπτωση φόρου των 2.100 ευρώ μειώνεται κατά 100 ευρώ για κάθε επιπλέον 1.000 ευρώ εισοδήματος και μέχρι το επίπεδο εισοδήματος των 42.000 ευρώ, στο οποίο η έκπτωση θα μηδενίζεται.

Συγκεντρωτικές καταστάσεις

Υποβολή κάθε μήνα

Καθιερώνεται η υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή συγκεντρωτικών καταστάσεων πελατών ανά μήνα για όλους τους επιχειρηματίες και τους ελεύθερους επαγγελματίες καθώς επίσης και η υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή συγκεντρωτικών καταστάσεων προμηθευτών ανά μήνα για όσους επιχειρηματίες και ελεύθερους επαγγελματίες τηρούν διπλογραφικά βιβλία (πρώην βιβλία γ' κατηγορίας) και ανά τρίμηνο για όσους τηρούν απλογραφικά βιβλία (βιβλία εσόδων-εξόδων ή πρώην β' κατηγορίας). Στις συγκεντρωτικές καταστάσεις θα πρέπει να αναγράφονται πλέον υποχρεωτικά όλα τα εκδοθέντα και ληφθέντα τιμολόγια, ανεξαρτήτως αξίας συναλλαγών, καθώς και συγκεντρωτικά δεδομένα για τις λιανικές συναλλαγές. Σύμφωνα με πληροφορίες, με απόφαση που θα εκδοθεί από τον Γενικό Γραμματέα Εσόδων Χ. Θεοχάρη, θα προβλέπεται μεταβατική περίοδος προσαρμογής τριών μηνών. Δηλαδή, όλοι οι υπόχρεοι θα κληθούν να υποβάλουν τον Απρίλιο ηλεκτρονικά τις συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών-προμηθευτών για τα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσαν και έλαβαν μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2014. Από τον Μάιο και μετά η υποβολή των καταστάσεων πελατών θα πρέπει να γίνεται ανά μήνα από όλους τους υπόχρεους, ενώ η υποβολή των καταστάσεων προμηθευτών θα πρέπει να γίνεται ανά μήνα από τους τηρούντες διπλογραφικά βιβλία και ανά τρίμηνο από τους τηρούντες απλογραφικά βιβλία.

Συμψηφισμός οφειλών

Επιστροφή φόρων-χρέη

Η εφορία θα μπορεί να συμψηφίζει επιστροφές φόρων που οφείλει στους φορολογούμενους ακόμη και με μη φορολογικές οφειλές τους, δηλαδή ακόμη και με χρέη τους προς τα ασφαλιστικά ταμεία, τους δήμους και άλλους φορείς του στενού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Επιχειρήσεις Επιβαρύνσεις

- Περισσότερους φόρους φέρνει το 2014 στις επιχειρήσεις αφού με τις φορολογικές αλλαγές προκύπτει:
- Αύξηση της φορολογίας των καθαρών κερδών των ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταιρειών που τηρούν απλογραφικά βιβλία (πρώην β' κατηγορίας), από 20% σε 26% μέχρι το επίπεδο των 50.000 ευρώ και από 20% σε 33% για το υπερβάλλον ποσό. Η αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης ισχύσει για τα κέρδη της χρήση του 2013 που θα φορολογηθούν το 2014.
- Αύξηση της φορολογίας των κερδών των Ο.Ε. και Ε.Ε. που τηρούν διπλογραφικά βιβλία (πρώην Γ' κατηγορίας) από 20% σε 26%. Η αύξηση του συντελεστή φορολόγησης ισχύσει για τα κέρδη της χρήσης του 2013 που θα φορολογηθούν το 2014.
- Αύξηση της φορολογίας των κερδών των Α.Ε. και των ΕΠΕ από 20% σε 26%, για τη χρήση του 2013. Η επιβάρυνση περιορίζεται από τη μείωση του συντελεστή φορολογίας των μερισμάτων από 25% σε 10%.

Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας

Θα ισχύει για δύο μήνες

Από την 1η Ιανουαρίου 2014 το αποδεικτικό ενημερότητας επιτρέπεται να χορηγείται με ισχύ μέχρι 2 μηνών το πολύ και μόνο εφόσον ο φορολογούμενος που το ζητά δεν έχει καμία οφειλή προς το Δημόσιο, είτε ληξιπρόθεσμη είτε μη ληξιπρόθεσμη. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος που ζητά το αποδεικτικό χρωστά κάποιο ποσό φόρου για το οποίο η προθεσμία καταβολής δεν έχει λήξει, η αρμόδια φορολογική αρχή επιτρέπεται να του το χορηγήσει αλλά με πολύ περιορισμένη χρονική ισχύ, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα.

Φόρος υπεραξίας μετοχών

Αντικίνητρο

Θεσπίζεται φόρος υπεραξίας των μετοχών ο οποίος θα υπολογίζεται με συντελεστή 15% στη διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τιμής πώλησης των μετοχών.

Εισοδήματα από ενοίκια

Φόρος με συντελεστή 11%

Για τα ενοίκια που θα εισπράξουν οι φορολογούμενοι το 2014 θα φορολογούνται με συντελεστή 11% (από 10% που ισχύει σήμερα) για τα πρώτα 12.000 ευρώ του συνολικού ετήσιου ποσού των ενοικίων και με φόρο 33% για τυχόν επιπλέον εισπραχθέντα ποσά ενοικίων πέραν του ετησίου ορίου των 12.000 ευρώ. Παράλληλα καταργείται ο συμπληρωματικός φόρος 1,5% σε όλα τα ακίνητα και 3% εφόσον η επιφάνεια της κατοικίας υπερβαίνει τα 300 τ.μ. ή πρόκειται για επαγγελματική μίσθωση.

Αποδείξεις

Το απόλυτο χάος

Μισθωτοί και συνταξιούχοι θα πρέπει να συγκεντρώσουν αποδείξεις που αντιστοιχούν στο 10% του εισοδήματός τους και μέχρι του ποσού των 10.500

ευρώ αντί 25% που ισχύει για τα φετινά εισοδήματα. Ωστόσο το μέτρο των αποδείξεων μπορεί να εξελιχθεί σε φορολογική παγίδα. Και αυτό γιατί μπορεί μεν να απαιτούνται λιγότερες αποδείξεις, αλλά το υπουργείο Οικονομικών δεν έχει καθορίσει ακόμη ποιες αποδείξεις θα δέχεται η εφορία. Σύμφωνα με πληροφορίες, εξετάζεται να «μετράνε» αποδείξεις μόνο από ορισμένους επαγγελματικούς κλάδους που βρίσκονται ψηλά στη λίστα της φοροδιαφυγής όπως από συνεργεία αυτοκινήτων, λαϊκές αγορές, υδραυλικούς, δικηγόρους, ταβέρνες, μπαρ και όχι από τα σούπερ μάρκετ και τα πολυκαταστήματα. Ωστόσο τα περισσότερα νοικοκυριά δαπανούν μεγάλο μέρος των εισοδημάτων τους σε αγορές κυρίως στα σούπερ μάρκετ και σε είδη πρώτης ανάγκης, με αποτέλεσμα πολλοί φορολογούμενοι να μην καταφέρουν το επόμενο έτος να συγκεντρώσουν τις απαιτούμενες αποδείξεις και να πληρώσουν έξτρα φόρο 22% στο ακάλυπτο ποσό των αποδείξεων. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζεται το ενδεχόμενο να εξαιρέσουν από το μέτρο των αποδείξεων κάποιες κατηγορίες μισθωτών και συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα.

Νέος ενιαίος φόρος ιδιοκτησίας ακινήτων

Συμπληρωματικός φόρος

Θα επιβάλλεται και συμπληρωματικός φόρος για τους ιδιοκτήτες αστικών ακινήτων αντικειμενικής αξίας άνω των 300.000 ευρώ.

Αγροτικά εισοδήματα

Φόρος 13%

Όποιος φορολογούμενος είναι κατ' επάγγελμα αγρότης και αποκτά εισόδημα από γεωργική δραστηριότητα, θα φορολογείται για το εισόδημα αυτό με συντελεστή 13% από το πρώτο ευρώ. Οι αγρότες υποχρεώνονται να τηρούν βιβλία εσόδων και εξόδων και να εκδίδουν παραστατικά πώλησης των προϊόντων αλλά και να λαμβάνουν τιμολόγια για τις αγορές τους.